

Vergaderjaar 2013–2014

33 877

Staat van de Europese Unie 2014

22 112

Nieuwe Commissievoorstellen en initiatieven van de lidstaten van de Europese Unie

H¹

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 26 augustus 2014

De vaste commissies voor Immigratie & Asiel / JBZ-raad² en voor Europese Zaken³ hebben de brief van de Minister van Buitenlandse Zaken van 19 juni 2014 waarin hij een kabinetsappreciatie van de uitspraak van het Hof van Justitie van de EU in de zaak Access Info Europe van 17 oktober 2013 aanbiedt besproken.⁴ De leden van de fractie van **GroenLinks** hebben hierover nog een aantal vragen gesteld en opmerkingen gemaakt bij brief van 11 juli 2014. De leden van de fractie van de **SP** hebben zich hierbij aangesloten.

De Minister heeft op 12 augustus 2014 gereageerd.

De commissies brengen bijgaand verslag uit van het gevoerde schriftelijk overleg.

De griffier voor dit verslag,
Van Dooren

¹ De letter H heeft alleen betrekking op 33 877.

² **Samenstelling Immigratie en Asiel / JBZ-Raad:**

Holdijk (SGP), G.J. de Graaf (VVD), Slagter-Roukema (SP), Franken (CDA), vac. (PvdA), Nagel (50PLUS), Ruers (SP), Van Bijsterveld (CDA), Duthler (VVD), Huijbregt-Schiedon (VVD), Koffeman (PvdD), Kuiper (CU), Strik (GL), Beckers (VVD), Beuving (PvdA), De Boer (GL), Faber-van de Klashorst (PVV) (*vicevoorzitter*), Th. de Graaf (D66), Ter Horst (PvdA) (*voorzitter*), De Lange (OSF), Lokin-Sassen (CDA), Popken (PVV), Reynaers (PVV), Scholten (D66), Schrijver (PvdA), Swagerman (VVD), Gerkens (SP).

³ **Samenstelling Europese Zaken:**

Holdijk (SGP), Van der Linden (CDA), G.J. de Graaf (VVD), Kox (SP), Franken (CDA), Nagel (50PLUS), Elzinga (SP), Koffeman (PvdD), Kuiper (CU), Strik (GL) (*voorzitter*), K.G. de Vries (PvdA), Knip (VVD), Martens (CDA), Backer (D66), Th. de Graaf (D66), De Boer (GL), De Lange (OSF), Popken (PVV), Postema (PvdA), Schrijver (PvdA) (*vicevoorzitter*), Swagerman (VVD), Van Dijk (PVV), Bruijn (VVD), Kops (PVV).

⁴ Eerste Kamer, 2013–2014, 33 877, E.

BRIEF AAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Den Haag, 11 juli 2014

De vaste commissies voor Immigratie & Asiel / JBZ-raad en voor Europese Zaken hebben uw brief van 19 juni 2014 waarin u een kabinets-appreciatie van de uitspraak van het Hof van Justitie van de EU in de zaak Access Info Europe van 17 oktober 2013 aanbiedt besproken.⁵ De leden van de fractie van **GroenLinks** hebben hierover nog de volgende vragen en opmerkingen. De leden van de fractie van de **SP** sluiten zich hierbij aan.

De regering noemt drie opties die aan de lidstaten zijn voorgelegd hoe bij nieuw op te stellen Raadsdocumenten bij wetgevingsprocedures om te gaan. Optie drie houdt in dat namen van lidstaten vermeld blijven indien dit passend wordt geacht. De leden van de fractie van GroenLinks vragen of de regering kan uitleggen wat hier onder «passend» moet worden verstaan, en wie bepaalt of het passend is. Besluit elke lidstaat dit voor de eigen naam, geldt hier een meerderheidsbesluit van de Raad, is dit besluit aan het Raadssecretariaat of een onafhankelijke derde, aldus vragen deze leden.

Kan de regering aangeven wanneer de evaluatie zal plaatsvinden voor de werkwijze? In hoeverre worden ook derde partijen bij de evaluatie betrokken?

De regering acht een beroep tot nietigverklaring van het Reglement van Orde disproportioneel, ook omdat, volgens de regering, in de praktijk al opvolging wordt gegeven aan de Hofuitspraak. Heeft de Raad niet een belangrijke voorbeeldfunctie ten aanzien van naleving van Hof arresten, en zou het ook vanuit dit oogpunt niet van belang zijn dat de formele regels in overeenstemming zijn met de Hof jurisprudentie? Deze leden vragen eveneens wat erop tegen zou zijn voor Nederland om ook deze formele aanpassing via het Hof gerealiseerd te krijgen.

Acht de regering het niet tegenstrijdig aan de strekking van het Hofarrest dat als gevolg van het arrest met het eventueel weglaten van de namen van de lidstaten de toegang tot informatie over het wetgevingsproces verder wordt beperkt?

De regering gaat uit van een recht op toegang tot Raadsdocumenten op verzoek van een derde partij. Impliceert het arrest van het Hof, gelet op de argumenten, niet eveneens dat een actieve openbaarmaking van Raadsdocumenten is vereist? Het Hof heeft immers bepaald dat het recht van toegang tot documenten van de instellingen is gelieerd met het democratische karakter van deze instellingen en dat artikel 1 van Verordening 1049/2011 ertoe strekt het publiek een zo ruim mogelijke toegang tot documenten te verlenen, zodat het publiek betrokken is bij het wetgevingsproces en daaraan via standpunten kan deelnemen. Deze overwegingen lijken een ruimer recht op toegang te impliceren dan slechts inzagerecht ten aanzien van een specifiek Raadsdocument op specifiek verzoek, aldus de leden van de fractie van GroenLinks. Zij vernemen hierop graag een toelichting.

⁵ Eerste Kamer, 2013–2014, 33 877, E.

De commissies zien graag de beantwoording binnen zes weken na dagtekening van deze brief tegemoet.

De voorzitter van de vaste commissie voor Immigratie en Asiel /
JBZ-Raad,
G. ter Horst

De voorzitter van de vaste commissie voor Europese Zaken,
M.H.A. Strik

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 augustus 2014

Graag bied ik u hierbij de reactie aan op het verzoek van de vaste commissies voor Europese Zaken en Immigratie en Asiel/ JBZ-Raad van 11 juli jl. met kenmerk 154850.04u, inzake de appreciatie van de Hofuitspraak Access Info Europe en de publieke toegang tot Raadsdocumenten.

Zoals gesteld in de brief aan uw Kamer van 19 juni jl. en een eerder schrijven van 28 mei jl. (Kamerstuk 22 112, nr. 1861) is in het kader van de uitwerking van genoemde Hofuitspraak besloten dat namen van lidstaten in nieuw op te stellen Raadsdocumenten vermeld worden indien dit passend wordt geacht. De leden van de fractie van GroenLinks van uw Kamer, gesteund door de SP, vragen naar aanleiding hiervan wat onder «passend» moet worden verstaan, wie bepaalt of het passend is en op welke wijze besluitvorming plaatsvindt. Ook werd gevraagd wanneer de overeengekomen evaluatie voor deze werkwijze zal plaatsvinden en in hoeverre derde partijen betrokken zullen worden.

Bij de beoordeling of het opnemen van de namen van lidstaten passend is, vormen de volgende hiertoe in document 8622/1/14 vastgelegde criteria het uitgangspunt: de aansluiting bij de bestaande praktijk in een bepaald dossier en met betrekking tot een bepaald onderwerp, de impact op de efficiëntie van de besluitvorming, het belang van het kunnen volgen van ontwikkelingen in de besluitvorming en de bijzondere aard/ gevoeligheid van het dossier. De afweging wordt op aanwijzing van het voorzitterschap door het Raadssecretariaat gemaakt. Deze werkwijze wordt na een jaar geëvalueerd (zie document 10078/14). Er zijn geen concrete afspraken gemaakt over daarbij te volgen procedure. Het kabinet hecht aan uw betrokkenheid en staat open voor input vanuit nationale parlementen die kan bijdragen aan de inzet op grotere transparantie.

Een ander punt in uw brief betrof de rol van de Raad ten aanzien van de naleving van arresten van het Hof. Concreet werd de vraag gesteld of het vanuit dit oogpunt niet van belang zou zijn de formele regels in overeenstemming te brengen met de Hof jurisprudentie en wat erop tegen zou zijn om aanpassing van de betreffende regels via het Hof gerealiseerd te krijgen.

Het kabinet deelt de mening dat het mede aan de Raad is de maatregelen te nemen die nodig zijn ter uitvoering van het arrest van het Hof (conform artikel 266 EU-werkingsverdrag). In het geval van Access Info Europe is de praktijk met onmiddellijke ingang aangepast aan de Hofuitspraak. Zoals aangegeven in de hierboven genoemde Kamerbrief van 28 mei jl. heeft Nederland de wenselijkheid van aanpassing van de bijlage bij het Reglement van Orde waarop deze Hofuitspraak betrekking heeft onder de aandacht van het Raadssecretariaat gebracht. Het kabinet zal hiervoor, in het kader van de overeengekomen evaluatie opnieuw aandacht vragen, indien aanpassing tegen die tijd nog niet zou hebben plaatsgevonden. Het instellen van een beroep bij het EU-Hof om de Raad aan te zetten tot aanpassing van het Reglement van Orde ligt niet in de rede om redenen zoals eerder aangegeven in de brief van 28 mei jl.

In reactie op de vraag of de regering het eventueel weglaten van de namen van de lidstaten niet tegenstrijdig acht met de strekking van het Hofarrest stelt het kabinet dat de uitwerking van de uitspraak, waarbij de

bestaande praktijk als uitgangspunt geldt, een dergelijke tegenstrijdigheid heeft voorkomen.

Tot slot een korte reactie op de vragen over actieve openbaarmaking. Het Hof heeft inderdaad geoordeeld dat art. 1 van Verordening 1049/2001 betekent dat het publiek een zo ruim mogelijke toegang tot documenten dient te krijgen. De uitspraak brengt echter geen verandering in art. 4 van diezelfde verordening waarin de uitzonderingsgronden zijn vastgelegd. Dit maakt dat nog altijd per geval moet worden afgewogen of een document (in zijn geheel) openbaar gemaakt kan worden. Het kabinet zet zich los hiervan in voor meer actieve openbaarheid door de EU-instellingen, zowel bij wetgeving als bij niet-wetgeving (comitologie) op EU-niveau, bijvoorbeeld middels betere registers en verbeterde zoekfuncties op websites.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
F. Timmermans